

Loden leidingen verwijderd uit een oude woning.

Actueel

Loodinname via water

In opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft het RIVM in 2019 voor diverse risicogroepen een schatting gemaakt van de blootstelling aan lood. Afgelopen november publiceerde het instituut de resultaten van dit onderzoek in het rapport 'Loodinname via kraanwater'. Tegelijkertijd presenteerde de Gezondheidsraad een advies aan de minister van IenW met aanbevelingen over hetzelfde onderwerp.

Het RIVM heeft berekend dat kraanwater specifiek bij oude loden leidingen en bij nieuwe, niet goed doorgespoelde leidingen meer bijdraagt aan de totale dagelijkse blootstelling aan lood dan eerder bekend was. De Gezondheidsraad adviseert om de resterende loden leidingen in oude huizen te saneren.

De drinkwatersector vindt het goed dat er aandacht is voor het lokale effect van loden leidingen op de kwaliteit van kraanwater binnenshuis en pleit voor sanering van de resterende loden binneninstallaties.

De Nederlandse drinkwaterbedrijven leveren drinkwater van hoge kwaliteit en betreuen het wanneer de kwaliteit in de laatste meters leiding binnenshuis (áchter de watermeter) negatief wordt beïnvloed, bijvoorbeeld door achterstallig onderhoud van eigenaren van panden. Het saneren van loden leidingen in huizen is de verantwoordelijkheid van de huiseigenaar.

Lood komt voor in voedsel, kraan- en flessenwater, in de bodem en kan worden ingeademd via huisstof en de lucht. Voor de meeste mensen is voedsel de belangrijkste bron voor inname van lood. De Gezondheidsraad schat de gemiddelde bijdrage van drinkwater aan iemands totale loodname op 5%.

Lokaal te veel lood door materialen in het huis

Het kraanwater in Nederland is van hoge kwaliteit, voor iedereen veilig om te drinken en wordt beter gecontroleerd dan andere voedingsmiddelen. Alleen in enkele specifieke situaties kan er te veel lood in kraanwater voorkomen, zoals bij oudere huizen (gebouwd vóór 1960) met loden waterleidingen en in huizen met nieuwe leidingen en kranen die nog niet goed zijn doorgespoeld. Het RIVM heeft berekend dat kraanwater in deze situaties een grote bijdrage kan leveren aan de totale dagelijkse blootstelling aan lood via voedsel en water.

Bewoners van oude huizen met loden waterleidingen kunnen hun blootstelling aan lood verlagen door oude loden leidingen te (laten) vervangen. Bewoners van huizen met nieuwe leidingen en/of kranen wordt aangeraden het doorspoeladvies op te volgen, omdat hier in de eerste maanden ook een te hoge loodconcentratie in het kraanwater kan voorkomen.

Eigenaren zelf verantwoordelijk

De drinkwaterinstallatie van een huis hoort bij dat huis. Dat wil zeggen dat de eigenaar zelf verantwoordelijk is voor alle leidingen en apparatuur áchter de watermeter. In een huis van vóór 1960 is het belangrijk te weten of loden leidingen zijn vervangen door leidingen

van ander materiaal. De eigenaar van de woning – een particuliere eigenaar of bijvoorbeeld een woningcorporatie – is hier verantwoordelijk voor. Bij nieuwe leidingen en kranen is het van belang om deze de eerste maanden goed door te spoelen. Drinkwaterbedrijven geven hier concrete adviezen over, die aansluiten bij de aanbevelingen van de Gezondheidsraad.

Lood is verwijderd uit distributienet

Drinkwaterbedrijven hebben tussen 1995 en 2005 vrijwel alle loden leidingen verwijderd uit hun distributienet. Wanneer bij werkzaamheden onverhoopt toch nog een stukje loden leiding wordt aangetroffen, wordt dat vervangen door leidingen van ander materiaal. Drinkwaterbedrijven houden in hun informatiesystemen bij waar nog loden leidingen aanwezig zijn.

Het aantal resterende gevallen van loden leidingen van drinkwaterbedrijven is zeer beperkt. Het gaat landelijk in totaal om ongeveer 1.500 aansluitleidingen, op de ruim 8 miljoen aansluitingen in Nederland. Aansluitleidingen zijn de korte leidingen van een hoofdleiding naar een individueel pand. Alle tien de drinkwaterbedrijven in Nederland ondernemen nu nogmaals actie om ook deze restanten te verwijderen, of hebben dit al gedaan.

Wanneer medewerkers van drinkwaterbedrijven bij werkzaamheden loden leidingen in een huis tegenkomen, adviseren zij de bewoners om die te laten vervangen.

Aanbevelingen

Het RIVM en de Gezondheidsraad hebben in hun rapport 'Loodname via kraanwater' verschillende aanbevelingen gedaan, onder andere over het saneren van loden leidingen in oudere huizen, en over monitoring en de manier van rapporteren over lood in kraanwater.

De drinkwaterbedrijven vinden het belangrijk dat de kwaliteit van het drinkwater, dat bij mensen thuis uit de kraan komt, net zo goed is als hoe de drinkwaterbedrijven het aan huis afleveren. Daarom overlegt Vewin met het ministerie van IenW over de aanbevelingen van het RIVM en de Gezondheidsraad.

Daarnaast vinden de drinkwaterbedrijven het essentieel dat concrete actie ondernomen wordt om eigenaren van woningen te bewegen om loden leidingen te vervangen. De ministers van VWS, BZK en IenW hebben aan de Tweede Kamer aangegeven welke acties ze van plan zijn te ondernemen. Eind maart zullen ze aan het parlement rapporteren over de voortgang.